

Beszámoló a Sárospatak Városi Családsegítő **Szolgálat tevékenységéről** **2008/2009.**

I. A szolgáltatás helye a város szociális alapellátásában

A Családsegítő Szolgálatot Sárospatak Város Önkormányzata 1997-ben integrált formában, a város többcélú intézményében, a Családsegítő és Pedagógiai Szakszolgálatban hozta létre.

Az intézmény közoktatási és szociális feladatokat ellátó **többcélú** intézmény.

Tevékenységei:

- **Pedagógiai szakszolgáltatás**
- **Pedagógiai szakmai szolgáltatás**
- **Családsegítő szolgáltatás**
- **Gyermekjóléti szolgáltatás**

Jelen beszámolóink a Családsegítő Szolgálat tevékenységét tartalmazza.

II. Tárgyi és személyi feltételek

A szolgálat továbbra is a Pavletits-házban működik. Az épületen történő belső átalakítások sem oldották meg a férőhely szűkösségét. Valószínűsíthetően az új elhelyezési koncepció - mely a városban működő szociális intézményeket érinti a volt Esze Tamás Általános Iskola épületében - fogja ténylegesen megoldani a jelenlegi „mostoha” körülményeket.

Tárgyi feltételeink megfelelőek, mert pályázati forrásokból előteremtjük és fejlesztjük a szükséges eszközöket, infrastruktúrát.

A többcélú kistérségi társulás tulajdonában, de a mi használatunkban lévő személygépkocsink és utánfutónk segíti a mindennapi munkánkat, a családokkal való kapcsolattartást, az adományok begyűjtését. Szeretnénk, ha ez a személygépkocsi a továbbiakban is a mi használatunkban maradhatna.

Személyi feltételeink változóak. Két fő felsőfokú szakirányú végzettséggel, mentálhigiénés oklevéllel és szociális asszisztens képesítéssel rendelkezik. Harmadik kollégánk közgazdász.

Negyedik és egyben egyetlen férfi munkatársunk középfokú képesítéssel rendelkezik, RAT-os foglalkoztatású minősítéssel. Munkája a hajléktalanok ellátásában, az adományok szállításában, cipekedésben elengedhetetlen szolgálatunk számára. A stáb vezetője pszichopedagógus és szociális szakvizsgával rendelkezik.

A 2009. nyarán történő **szakmai ellenőrzés**, mely a Családsegítő Szolgálat működését ellenőrizte a következőket írta szolgálatunkról:

„...A családsegítés szolgáltatása nagyon jó szakmai színvonalon működik, melyben a napi munka szervezett. A szakmai élete nyitott, rugalmas, a napi kihívásokhoz igazodó. Színvonalas szolgáltatásokat nyújt a lakosság számára. A dokumentációs rendszer igényessége, szakmai tartalma figyelemre méltóan jó...”

III. Főbb tevékenységi területek és speciális szolgáltatásaink

Az 1993.évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 64§ (1) bekezdés mely a családsegítést határozza meg, így fogalmaz:

„A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képességek megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.”

Sajnos a törvény betűinek való megfelelés nehezen tartható napjaink megszorításokkal teli, elszegényedő világában.

Segítségnyújtásaink határai végesek. Vannak klienseink, családok akiknek problémái - lakhatási, életvezetési, megélhetési nehézségek - évek óta elhúzódnak, alig változnak vagy megoldatlanok. Esetükben nehéz a szolgálat eszközeivel megoldást találni.

Megnőtt a **napi ügyintézés**ek száma, a **mindennapi forgalom**.

Okai:

- Megszűnt a Családtámogatási és Szociális Ellátási Iroda sátoraljaújhelyi kirendeltsége. Térségünkben legközelebb Miskolcon intézhetik klienseink az ellátásokkal kapcsolatos ügyintézéseiket, ezért szolgálatunkhoz fordulnak segítségért.
- Az energiaszolgáltatók által továbbadott, és kamatokkal többszörösen megnőtt adósságok végrehajtó általi rendezésében kérnek estenként segítséget.
- Az önkormányzati lakbérrendezés/emelés következtében krízishelyzetbe került családok keresik gyakorta szolgálatunkat.

A rendszeres szociális segélyezettek gondozása. A rendelet mely a közfoglalkoztatásba bevonást szorgalmazta (2009. március 1.) városunkban tizedére csökkentette a szociális segélyezettek számát. A törvény szerint a szolgálatnak azon segélyezettekkel kell kapcsolatot tartani, akik betöltötték az 55. életévüket, illetve egészségi állapotuk nem teszi lehetővé a munka végzését.

Jelenleg 51 fővel tartjuk a kapcsolatot.

Néhányuk szervi betegség, döntő többségük azonban szenvedélybetegség miatt nem alkalmas munkára.

A velük való együttműködés során gyakran felmerül az a probléma, hogy ők már mindenből kizárva érzik magukat. A dolgozni még akaró, fizikai állapotában is alkalmas segélyezetteket tájékoztatjuk a „RÁT”-os foglalkoztatás lehetőségéről, illetve annak kezdeményezéséről. Esetükben ez is visszavezető lépés a foglalkoztatás világába.

Hajléktalanok ellátása – Kezdetben önként vállalt feladatként, mostanra azonban - számuk növekedésével – az egyik „leglátványosabb” ellátatlanságuk kényszeríti ki nap mint nap, hogy ellátásukat megszervezzük.

Jelenleg 23 fő általunk regisztrált hajléktalan él városunkban. Az ellátottakról összességében elmondható, hogy különböző okok miatt, mindannyian a társadalom periferiájára kerültek, kirekesztődtek, depriváltak.

A nyilvántartásba vett hajléktalan személyek legtöbbször férfi. Életkoruk 34-70 év közötti. Jövedelmi viszonyaikat tekintve 6 fő rendelkezik időskori vagy rokkant nyugdíjjal, 14 fő kap rendszeres szociális segélyt, míg mindössze 3 fő rendelkezik bejelentett munkahellyel. Jellemző, hogy a társadalomtól leszakadtak, az átlagostól negatív irányban eltérő életvitelt

folytatnak, szenvedélybetegek, stigmatizáltak. Nem rendelkeznek „lakható” lakással, illetve a tartós lakhatást sem tudják megvalósítani. Némelyikük rendelkezik ugyan ingatlannal, de az általában lakhatatlan, otthon berendezésére alkalmatlan.

Ténylegesen fedél nélkül / utcán /: **7 fő**

Albérlet ill. /helyiség, kamra, garázs, pince, kazánház használat/:

14 fő

Saját tulajdon / présház /

: 2 fő

Az elmúlt időszakban 4 pályázaton dolgozott szolgálatunk a hajléktalanok megsegítése érdekében. Befejeződött a lakhatási támogatás, ami 2008. decemberében kezdődött és 2009. áprilisáig tartott. A pályázati kiírás 4 fő számára biztosított lakhatást, melyet 8 fő között osztottunk szét. Tapasztalataink szerint az átmenetileg támogatottak a későbbiekben saját erejükből is képesek voltak fizetni elemi lakhatásukat.

A 2009 februárjában megpályázott, testület előtt is tárgyalt „Téli krízisférőhelyek kialakítása, működtetésére” írt projektunkat külterületi ingatlanra való hivatkozással elutasították.

2008 telén pályázati forrásból tudtuk biztosítani a téli étkeztetést, mely 2008. decemberétől 2009. áprilisáig tartott. Az ételt az RFV éttermében vásároltuk. A támogatással lehetőségünk volt 15 fő számára ételt biztosítani, melyet alkalmanként 20-25 fő fogyasztott el. Hideg és meleg ételosztásokat szerveztünk, és lehetőségeink szerint kiegészítettük őket az egyházak által felajánlott adományokkal.

Jelenleg 1 pályázatot nyújtottunk be a Hajléktalanokért Közalapítványhoz, mely kedvező elbírálás esetén 2009. novemberétől 2010. áprilisáig a hideg téli hónapokban nappali melegedőt és egy átmeneti *un. Krízisszállót* működtetne.

Meggyőződésünk, hogy ha a gondozottaknak lehetőségük lenne napközben, fűtött meleg helyen tartózkodni, tisztálkodni, a folyamatos odafigyelés, ellenőrzés mellett elkerülhetőek lennének a városban azok a hajléktalanok által okozott problémák, amik a kirekesztettségükből adódnak.

Adósságkezelés – A 2003-ban indult adósságkezelési szolgáltatás napjainkra elterjedt szolgáltatási forma lett városunkban. Sajnos még mindig nehéz az ügyfélfogadás betartatása, mert örülünk, ha végre behozzák az ígért csekket. Sokan választják az egyösszegű adósság befizetését, melynek hátránya, hogy nem „neveli” a klienst a rendszeres havi befizetésre, pénzbeosztásra. Tapasztalok szerint a kliensek kb. 70% egy év után visszakerül az „adósságmalomba”.

Jelenleg

folyamatban	13 eset
előkészítés alatt	28 eset
ebben az évben lezárt esetek száma	57 eset

Továbbra is megoldatlan azon helyzetben élők adósságrendezése, akik egykor önerőből építkeztek, felnevelték gyermekeiket, akik „kirepültek”, s a nagyszülő korú, esetenként egyedül élő /eladhatatlan/ lakás „nagysága” miatt nem kerülhetnek be az adósságkezelésbe.

Környezettanulmányok készítése – Bíróság, Önkormányzat, Gyámhivatal megkeresésére.

Adományok begyűjtése, továbbítása, közvetítése – A lakosság körében általánossá vált e szolgáltatási forma, ám a szolgálat részéről továbbra is sok energiát követel. Gondot okoz az adományok cipelése, tárolása. Lebonyolításában alkalmanként a Kommunális Szervezet van segítségünkre, amelyet ez úton is köszönünk.

Ruhaadományok osztását heti egy alkalommal végezzük a szolgálat teraszán. Tudjuk, hogy ez a hely nem a legmegfelelőbb erre a célra. Csütörtökönként megbotránkoztató látvány fogadja az idelátogatókat, mert az osztás módját nehéz kultúrált formában megvalósítani az igénybevevők nem megfelelő viselkedése, hangoskodása miatt. Azonban az elszegényedés miatt előbb vagy utóbb minden adomány gazdára talál. Már nem okoz gondot a „maradék” eltakarítása, mint az előző években.

A nyári időszakban június – július - augusztus hónapokban 44 munkanapon keresztül a szociális nyári gyermekétkeztetés program keretében élelmiszercsomag osztását bonyolítottuk az RFV közreműködésével. Az idén 170 család részesült így módon a nyári étkeztetésből.

A TÁMOP-5.2.5-08/1-2008-0275 pályázat segítségével megvalósultak azok az elképzelések, mely a városszéli telepek szocializációs nehézségeinek enyhítését célozták meg.

A családi programokat 2009. június, július augusztus hónapokban tartottuk. Szolgálatunk munkatársai hetente Halászhomokon „családi délutánokat” szerveztek. Célunk az volt, hogy a családok közvetlen tapasztalatokat szerezhessenek a „tartalmas idő” eltöltéséről, hogy gyermekeikkel közösen, kulturált módon szórakozhassanak, ezáltal megfelelően odafigyelő és nevelő szülővé válhassanak.

Bár ebben a programban megfelelő volt, de folyamatos nehézségek okoz a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal való együttműködés, amely csak eseti, pedig nagyobb szükség volna rá.

IV. Forgalmi adataink

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.szept.
Éves forgalom	3189	3619	5437	4998	3010
Összes kliens	530	972	788	777	543
Új esetek száma	202	379	322	299	156

A forgalmi adatok visszaesését a rendszeres szociális segélyezettek számának csökkenése eredményezte.

Sárospatak, 2009. október 13.

.....
Molnár Marianna
igazgató

.....
E. Sáfrányos Sarolta
szakmai vezető

Beszámoló a Gondozási Központ 2009. évi szakmai tevékenységéről

Tisztelt Képviselő – Testület !

A Gondozási Központ személyes gondoskodást nyújtó integrált intézménye Sárospatak Városának.

Feladata: Az ellátási területen élő főleg időskorú lakosság , valamint a fogyatékkal élő emberek speciális ellátása.

Működési területe: A Támogató Szolgálat kivételével , mely kistérségi Sárospatak közigazgatási területe

A városunkban is tapasztaljuk , hogy a 65 éven felüliek aránya emelkedik és létszámban fogyó összetételében öregedő város vagyunk. Ezen belül is növekszik a 85 évesek, és az idősebbek aránya.

A demográfiai , gazdasági és foglalkoztatási problémák miatt a lakosság szociális helyzete folyamatosan romlik. A reáljövedelem csökkenése életszínvonal visszaesést okoz a családoknál, az időseknél egyaránt. A fiatalok nagyobb városokban próbálnak munkát keresni, ezáltal idős hozzátartozójukat itthon hagyva. Ez az idősek magukra maradását vonja maga után, melyet az ellátórendszerünk próbál korrigálni.

Településünkön a szociális gondoskodás jó színvonalú, melyet az intézményi ellenőrzések (Közigazgatási Hivatal, ÁNTSZ, Módszertani Központ) is alátámasztanak.

Az intézmény nyitott, rugalmasan kezeli a napi problémákat, igyekszik segítséget nyújtani minden szinten a rászoruló idős és fogyatékkal élő emberek számára.

A gazdasági válság miatt nehéz helyzetbe került emberek segítségét is igyekszünk lehetőségeinkhez mérten megoldani, azonban az aktív korú RÁT – os vagy munkanélküli ellátásban nem részesülők ellátását felvállalni sajnálatos módon nem tudjuk.

Intézményünk által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

Étkeztetés	Házi segítségnyújtás	Nappali ellátás	Idősek Gondozóháza 2009. január 01.- 2009. május 30.	Támogató Szolgálat	Összesen
345 fő	90 fő	30 fő	9 fő	39 fő	513 fő

➤ Étkeztetés

Keretében 345 fő részére biztosítjuk a napi egyszeri meleg ebédet.

Az étkeztetés biztosítása kötelező feladat az önkormányzatra nézve, míg igénybevétele önkéntes.

Az ellátást igénybe vevőt megilleti , személyes adatainak védelme , valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem ezért lehetőséget kell adni arra, hogy illetéktelen személyek az ellátott által elmondottakat ne hallják.

Intézményünkben a tárgyi és személyi feltételek megfelelők e célra.

A szociális ellátás feltételeiről a kérelem benyújtásakor tájékoztatjuk a kérelmezőt, a tájékoztatás kiterjed a szolgáltatás tartamára és feltételeire , a fizetendő térítési díjra, a megállapodásban foglalt feltételekre , az intézményi jogviszony megszűnésének eseteire , a panaszjog gyakorlására , valamint a térítési díj hátralék behajtására.

Sajnálattal tapasztaljuk , hogy 2008. évtől fokozottan emelkedik azoknak a száma, akik számlájukat nem tudják fizetni, így hátralékot halmoznak fel . Többszöri felszólítás ellenére sem sikerül a térítési díjat bekérni. 2009. – ben 1 ellátott ellen kértünk Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál letiltást, 14 fő részére halasztott részletfizetést engedélyeztem. Sajnos tartok tőle, hogy a fizetési morál (annak ellenére, hogy idős ellátottjainkra az a jellemző, először kifizetnek minden számlát és ha marad a nyugdíjából azt osztja be) romlani fog, mert a nyugdíjak reálértéke csökken, a 13. havi nyugdíjat nem kapják meg, az árak nőnek , és elég egy váratlan esemény, pl. betegség , hogy ellátottunk fizetéseképtelenné válják. Idős emberek lévén nagyon kellemetlenül érinti őket, sőt szégyellik, hogy idáig jutottak.

➤ Ebéd házhozszállítása

Ebéd házhozszállítást 175 főnek biztosítjuk naponta , valamint 65 főnek hétvégén és ünnepnapokon. Munkanapokon 2 gépkocsival , valamint 2 tiszteletdíjas gondozóval , hivatásos gondozónőkkel kerékpárral szállítjuk a lakásra az ebédet.

Az intézmény gépjárművei közül a Skoda Fabia nem felel meg az ÁNTSZ előírásainak, valamint nincs elég csomagtere , így kevesebb ebédet tudunk vele szállítani ezért ezt a gépkocsit egy használt személy és teherszállításra is alkalmas kis haszongépjárműre (puttanyosra) le kell cserélni. (amíg az ÁNTSZ komoly bírságot nem szab ki az intézményre.)

Nyáron a nagy melegben 25 -30 fő idős ember kérte az ebéd szállítást, mivel nem mertek kimozdulni a déli órákban a hűvös lakásból . A meleg a gondozónőinket sem kímélte , sajnos ebédszállítás közben a forró autóban többen lettek rosszul , és fordultak orvoshoz mivel hőségütést kaptak, mivel az autókban légkondicionáló berendezés nincs.

➤ Házi segítségnyújtás

Kötelező feladat az önkormányzatra nézve , 90 fő részére biztosítjuk az ellátást.

A házi segítségnyújtás sok szempontból kiemelkedő jelentőségű ellátás . Segítségünkkel az idős ember hosszú ideig, akár élete végéig saját lakásában az általa megszokott környezetben élhet, ezáltal elkerülhető a bentlakásos intézményi ellátás igénybevétele. Házi segítségnyújtást azonban csak abban az esetben biztosíthatunk, ha az ellátott gondozási szükségletét az erre hivatott vizsgálóbizottság megállapítja. Maximális időtartama 4 óra lehet, ezt meghaladó időtartam esetén tartós bentlakásos intézményi ellátása javasolt.

Ellátott lakásán végzett gondozási idő átlagosan 1.5 óra / fő.

➤ **Nappali Ellátást Nyújtó Idősek Klubja**

Kötelező feladat az önkormányzatra nézve, 30 fő részére biztosít ellátást. A klub az ellátottak részére étkezést, hasznos időtöltést, társas kapcsolatok kialakításának lehetőségét, egészségügyi ellátást, a személyi és a higiénés körülményeket biztosítja a klubba bejárók számára. Az intézmény nyitott az idősek szükségletei iránt, a programjait velük közösen tervezi, amit azután a klub vezetője megszervez. Az épület teljesen akadálymentesített, így kerekesszékes ellátottat is tudunk már fogadni. Az akadálymentesítés keretében belül mozgáskorlátozott vízesblokk is kialakításra került, melynek nagyon örülnek az ellátottak. Ezen beruházást az önkormányzat 10 milliós pályázati pénzből valósította meg, melynek átadása 2009. augusztus 06. – án megtörtént.

➤ **Időskorúak Gondozóháza**

Nem kötelező feladat az önkormányzat részére. Kiürítése megtörtént, ellátottaink elhelyezése biztosítva lett. Működési engedélyét a Közigazgatási Hivatal 2009. június 30.- i határidővel visszavonta. Jelenleg az épület az akadálymentesítést várja, hogy utána a működési engedély kiadását kezdeményezzük a Fogyatékosok Nappali Intézményének beindításához.

➤ **Támogató Szolgálat**

Nem kötelező feladat az önkormányzatra nézve. 3 évre szóló szerződést kötött az önkormányzat az FSHZ- val, ebből az első év telik és a szolgáltatásra igen nagy szükség van. A fogyatékkal élők ellátását hivatott végezni. Ellátottaink száma 39 fő. A szolgáltatás az egyéni szükségletekhez igazodik, feladatellátása sokrétű. Tevékenységét a kistérségben végzi, dolgozói túlterheltek, mivel olyan nagy az igény a munkájukra hogy 1 fő szociális gondozó osztott munkakörben dolgozik, valamint 1 fő közcélú dolgozó is segíti munkájukat mely személyi segítségből és személyszállításból áll. Túlterheltsége a Fogyatékosok Nappali intézményének beindításával reményeink szerint lecsökken, és normalizálódik.

➤ **Fogyatékosok nappali intézménye**

Az önkormányzat döntött a létrehozásáról. Jelenleg az átalakítási munkálatok elvégzése közbeszerезtetés alatt van. **Az intézmény kötelező feladat az önkormányzatra nézve**, mivel a súlyosan, illetve halmozottan fogyatékos embereknek is joguk van ahhoz, hogy szeretteik körében éljenek és a családoknak is ahhoz, hogy a megnövekedett terheik miatt ne legyenek kénytelenek „gyermeküket” intézetbe adni. Fontosnak tartom, hogy a jelenlegi adottságainkkal (személyi és tárgyi feltételek) jó színvonalú nappali intézményt hozzunk létre. Mivel szakmai munkánk javítása érdekében dolgozóink folyamatosan továbbképzéseken, iskolarendszerű oktatásban vesznek részt. Jelenleg 1 dolgozónk végzi az Egészségügyi főiskola Szociális munkás szakát, valamint 1 dolgozónk a Nyíregyházi Tanárképző Főiskola Szociálpedagógia szakát.

Intézményünk 5 fő közcélú dolgozót foglalkoztat, akik munkájuk révén hozzájárulnak az intézmény dolgozóinak tehermentesítéséhez, valamint az intézmény bérjellegű kiadásainak csökkentéséhez. (gépkocsivezetők helyettesítését megoldottuk, hosszas táppénzen levő dolgozók helyett nem kell új dolgozót felvenni)

A szociális törvény előírja az önkormányzatok számára, hogy fejlesszék az ellátásokat, de látva a jövő évi normatívákat , nem tudom , hogy a jelenlegi szintet tudjuk – e tartani.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra nagy szükség volna , mivel az idős emberek igényelnék biztonságuk érdekében ezen ellátási formát, de a jövő évi költségvetés szerint már nem kötelező feladat, normatív finanszírozása nincs a költségvetési tervezet szerint, valószínű , hogy pályázat keretében lesz megoldva.

Intézményünk 135.967.000 forintos költségvetésből gazdálkodik.

Normatív támogatás :	48.051.000 forint
Saját bevétel :	33.000.000 forint
Támogató Szolgálat pályázati pénz:	9.500.000 forint
Önkormányzati támogatás :	45.416.000 forint

Intézményünk gazdálkodását tekintve takarékos és jogszabályi előírásoknak megfelelő gazdálkodást folytat. Munkaügyi Központ által teljes mértékben (bér, járulék) támogatott dolgozókkal is csökkentjük az önkormányzati költségvetés terheit.

Tudjuk jól, nehéz időknek nézünk elébe, azonban az idős embereknek hátra lévő éveikben barátságos , gondoskodó, szeretettel és törődéssel teli éveket élnek – e meg.

Mi minden tőlünk telhetőt megteszünk , hogy ebben a nehéz időben is helytálljunk.

Kérem a Tisztelt Képviselő – Testületet , hogy beszámolómat megtárgyalni és elfogadni szíveskedjenek.

Sárospatak, 2009. október 20.

Papp Imréné
Intézményvezető